

PROF. DR STEVAN LILIĆ

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U BEOGRADU

PROF. DR PETAR KUNIĆ

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U BANJA LUCI

PROF. DR PREDRAG DIMITRIJEVIĆ

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U NIŠU

DOC. DR MILAN MARKOVIĆ

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA CRNE GORE U PODGORICI

UPRAVNO PRAVO

UNIVERZITETSKI UDŽBENIK

DRUGO IZMENJENO IZDANJE

SAVREMENA ADMINISTRACIJA

BEOGRAD

2002

PREDGOVOR

Cilj izrade udžbenika "Upravno pravo" u saradnji sa kolegama profesorima dr Petrom Kunićem (Pravni fakultet Banja Luka), dr Predragom Dimitrijevićem (Pravni fakultet Niš) i dr Milanom I. Markovićem (Pravni fakultet Podgorica), i u ovom drugom izmenjenom, kao i u prvom izdanju, bio je i ostao isti - da se podstaknu odgovarajući pravni fakulteti da osavremene svoje nastavne programe i da se pomogne studentima da bolje razumeju ne samo važeće pozitivno-pravne modele, već i konceptualne uporedne upravne sisteme sa naglaskom na organizacionoj, funkcionalnoj i vrednosnoj transformaciji uprave i upravnih sistema sa posebnim osvrtom na institucije uprave, administrativnog postupka, upravnog nadzora, administrativne i sudske zaštite ljudskih prava i ombudsmana.

I ovo izdanje udžbenika "Upravno pravo" za studente prava, polazi od opšteg programskog i konceptualnog osnova nastavnih programa koji su usvojeni na Pravnim fakultetima u Beogradu, Nišu, Podgorici i Banja Luci, ali istovremeno sadržinski i metodološki prati savremene tendencije u evropskom upravnom pravu, kao i odgovarajuće promene pozitivnih propisa kod nas.

Kao što je ranije istaknuto, prema tradiciji, ovaj udžbenik sistematizovan je na uvod i tri osnovna dela: organizacija uprave, upravna delatnost i kontrola uprave. U okviru toga, međutim, učinjene su dve bitne inovacije. Prva se odnosi na metodologiju teorijske obrade, a druga na teorijski koncept samog pojma uprave. U prvom slučaju, umesto uobičajenog pristupa da se pojedina teorijska pitanja razmatraju za svaku upravnu oblast odvojeno, osnovna teorijska pitanja upravnog prava obrađena su kao logička celina u okviru uvodnog dela. Time je postignuta konceptualna konzistentnost i metodološka konsekvencnost u strukturi rada. U drugom slučaju, pri određivanju teorijskog pojma uprave kao centralne kategorije upravnog prava, umesto od uobičajenih normativističkih pretpostavki u njegovom konstruisanju, pošlo se od najsavremenijih rezultata opšte teorije sistema. Kao posledica toga, u određivanju teorijskog pojma uprave konceptualno su otklonjeni brojni nedostaci koji imanentno prate nastojanja da se teorijski pojam uprave odredi na osnovu normativističkih premisa, posebno nastojanja koja za svoje polazište uzimaju tzv. teorijsko uopštavanje aktuelnog upravnog zakonodavstva i prakse.

Zahvaljujući novom metodološkom restrukturiranju upravne materije i primenom sistemskog pristupa u određivanju teorijskog pojma uprave, postignute su dve stvari: sa jedne strane, upravno pravo postalo je razumljivo, jer je metodološki postavljeno kao logički konzistentan sistem, a sa druge, upravno pravo dobilo je razumni obim, jer konceptualne pretpostavke pojma uprave omogućavaju jasno razlikovanje teorijskog modela od praktičnih aplikacija. Kao rezultat toga, kontrast između teorijskog modela uprave kao složenog organizacionog sistema za društvenu

regulaciju, sa jedne, i modela uprave konstruisanog na normativističkim (pozitivno-pravnim) pretpostavkama, sa druge strane, omogućava konstruktivnu komparaciju, ne samo teorijskog modela sa praktičnim aplikacijama, već i obrnuto, kritičku komparaciju praktičnih rešenja sa odgovarajućim teorijskim konstrukcijama.

Ovakav pristup je od posebnog značaja za naše prilike, posebno zbog dubokih društvenih promena koje su nastale nakon pada ranijeg režima 5. oktobra 2000. godine i izlaska zemlje iz međunarodne izolacije, kao i za reformske napore da se od arhaičnog i statičnog modela državne uprave, u kojem centralno mesto ima država i državna vlast, stvori savremeni dinamički model uslužno orijentisane uprave kao javne službe (*l'administration à votre service*) u kojem centralnu ulogu igraju slobode i prava čoveka i građanina i ideja ljudskih prava.

Imajući ove okolnosti u vidu, i u očekivanju sveobuhvatnih reformi našeg pravnog sistema, univerziteta i nastave na pravnim fakultetima i njihovog usklađivanja sa svetskim, i posebno evropskim standardima pravne i upravne nauke, činilo se celishodnim da se iz postojeće udžbeničke materije izdvoje i izostave ona pitanja i teme koje se obrađuje u okviru srodnih ili drugih disciplina kao što su Nauka o upravljanju (npr. organizacija uprave, struktura javne uprave, pravni položaj službenika itd.), Posebno upravno pravo (npr. konkretne posebne upravne situacije), Pravna informatika, Pravo Evropske Unije itd. Efekat ove intervencije je dvostruk: sa jedne strane, materija je rasterećena ekstenzivne deskripcije onih pozitivno-pravnih instituta čija je promena u toku ili se očekuje (npr. javna uprava), a sa druge, fokus je usmeren na teorijska pitanja (uprava kao "javna služba") i procesne institute upravnog i upravno-sudskog postupka.

Koristimo priliku da se posebno zahvalimo studentima koji su nam otvoreno i javno ukazali veliko akademsko poverenje time što su se, više nego ikada do sada, koristeći ovaj udžbenik, opredelili da ozbiljno i savesno pristupe pripremanju i polaganju ispita iz tako kompleksne materije kao što je upravno pravo. Njihov uspeh ne govori samo o zrelosti i odgovornosti sadašnje studentske generacije, već predstavlja nedvosmislenu zalogu za budućnost u kojoj se uprava ne svodi na autoritativan instrument represije, nego efikasan i odgovoran sistem upravljanja društvenim poslovima čiji je cilj povećanje opšteg blagostanja društva u celini, ali isto tako i povećanje kvaliteta života svakog pojedinca ponaosob.

Beograd, 29. novembar 2001.

Prof. dr Stevan Lilić
sa saradnicima

SADRŽAJ

UVOD TEORIJSKE OSNOVE

I. POJAM UPRAVE	3
A. TEORIJSKI POJAM UPRAVE	3
1. UVODNE NAPOMENE	3
2. PRAVNO-POLITIČKE KONCEPCIJE	5
a) Uprava i podela vlasti	6
b) Uprava i izvršna vlast	7
c) Pravna država, legalitet i legitimitet upravnog delovanja	9
d) Teorijski pojam državne uprave	10
e) Teorijski pojam uprave kao javne službe	12
3. SOCIO-TEHNOLOŠKE KONCEPCIJE	13
a) Upravna pragmatika	13
b) Naučna organizacija rada	14
c) Funkcije upravljanja	15
4. UPRAVA KAO SISTEM ZA SOCIJALNU REGULACIJU	16
a) Moderni teorijski pojam uprave	16
b) Sistemski pristup	18
c) Kibernetička modelistika	19
d) Socijalna regulacija	21
B. FUNKCIONALNI POJAM UPRAVE	24
1. UVODNE NAPOMENE	24
2. FUNKCIONALNI POJAM UPRAVE U MATERIJALNOM SMISLU	25
a) Upravna funkcija - uprava kao vlast	26
b) Upravna delatnost - uprava kao javna služba	29
3. FUNKCIONALNI POJAM UPRAVE U FORMALNOM SMISLU	32
C. ORGANIZACIONI POJAM UPRAVE	34
1. UVODNE NAPOMENE	34
2. POJAM I ELEMENTI ORGANIZACIJE	35
a) Pojam organizacije	35
b) Elementi organizacije	36
1) Normativni element organizacije (cilj)	37
2) Subjektivni element organizacije (ljudi)	38
3) Materijalni element organizacije (sredstva)	42
4) Strukturalni element organizacije (organizaciona struktura)	46
5) Statusni element organizacije (autonomija)	54
3. VRŠIOCI UPRAVE	55
a) Subjekti ovlašćeni za vršenje upravne delatnosti	55
b) Organski pojam uprave	57
c) Vrste upravnih organizacija	58

D. TEORIJSKI POJAM UPRAVE - ZAKLJUČAK	60
E. POZITIVNO-PRAVNI POJAM UPRAVE	62
1. UVODNE NAPOMENE	62
2. POZITIVNO-PRAVNI POJAM UPRAVE U FUNCIONALNOM SMISLU	62
3. POZITIVNO-PRAVNI POJAM UPRAVE U ORGANIZACIONOM SMISLU	64
4. POZITIVNO-PRAVNI POJAM UPRAVE - ZAKLJUČAK	65
II. UPRAVNO PRAVO	67
A. PREDMET UPRAVNOG PRAVA	67
1. KONCEPCIJE O PREDMETU UPRAVNOG PRAVA	67
a) Uvodne napomene	67
b) Tradicionalna (uža) koncepcija predmeta upravnog prava	68
c) Savremena (šira) koncepcija predmeta upravnog prava	71
d) Negativno određivanje predmeta upravnog prava	73
e) Predmet upravnog prava - zaključak	75
2. UPOREDNO UPRAVNO PRAVO	76
a) Evropsko-kontinentalni sistem upravnog prava	77
b) Anglosaksonski sistem upravnog prava	79
c) Ostali sistemi upravnog prava	81
d) Međunarodno upravno pravo	82
3. UPRAVNO PRAVO I PRAVNI SISTEM	84
a) Upravno pravo kao deo pravnog sistema	84
b) Odnos upravnog prava prema drugim granama prava	86
4. INSTITUTI UPRAVNOG PRAVA	89
a) Upravno-pravni odnos	89
b) Upravno-pravna norma	91
c) Osnovni instituti upravnog prava	92
5. ZNAČAJ UPRAVNOG PRAVA I REFORMA UPRAVNOG SISTEMA	95
B. NAUKA UPRAVNOG PRAVA	96
1. NAUKA I SISTEM UPRAVNOG PRAVA	96
a) Opšte napomene	96
b) Nastanak i razvoj nauke upravnog prava	99
c) Nauka upravnog prava u Srbiji	104
d) Nauka upravnog prava u Jugoslaviji	113
e) Savremene tendencije razvoja nauke upravnog prava	114
2. METOD NAUČNOG PROUČAVANJA UPRAVNOG PRAVA	117
III. IZVORI UPRAVNOG PRAVA	119
1. OPŠTA OBELEŽJA IZVORA UPRAVNOG PRAVA	119
2. VRSTE IZVORA UPRAVNOG PRAVA	121
a) Ustav kao izvor upravnog prava	121
b) Zakon kao izvor upravnog prava	123
c) Podzakonski opšti akti kao izvori upravnog prava	126
1) Podzakonski opšti akti skupština kao izvori upravnog prava	127
2) Akti predsednika republike kao izvori upravnog prava	129

3) Podzakonski opšti akti vlade kao izvori upravnog prava	130
4) Podzakonski opšti akti organa uprave kao izvori upravnog prava.....	132
5) Podzakonski opšti akti opština kao izvori upravnog prava.....	133
d) Opšti akti nedržavnih subjekata kao izvor upravnog prava.....	133
3. OSTALI IZVORI UPRAVNOG PRAVA.....	134
a) Sudska i upravna praksa kao izvor upravnog prava	134
b) Običajno pravo kao izvor upravnog prava	135
c) Tehnička pravila i standardi kao izvori upravnog prava	136

PRVI DEO

ORGANIZACIJA UPRAVE

I. ORGANIZACIJA UPRAVE U SRBIJI I CRNOJ GORI (JUGOSLAVIJI).....	139
1. OPŠTE NAPOMENE	139
2. JAVNA I DRŽAVNA UPRAVA	142
3. VRSTE I OBLICI ORGANA UPRAVE I UPRAVNIH ORGANIZACIJA.....	145
4. UPRAVNA JAVNA OVLAŠĆENJA.....	148
5. LOKALNA SAMOUPRAVA	149
6. NAJZNAČAJNIJI PROPISI O ORGANIZACIJI UPRAVE.....	151
II. ORGANIZACIJA UPRAVE U SRBIJI.....	153
1. OPŠTI OSVRT	153
2. ORGANI UPRAVE I POSEBNE ORGANIZACIJE U SRBIJI.....	154
3. POKRAJINSKA UPRAVA	155
a) Uprava u Vojvodini	155
b) Uprava na Kosovu i Metohiji.....	156
4. LOKALNA UPRAVA U SRBIJI.....	157
a) Opštinska i gradska uprava.....	157
b) Opština kao teritorijalna jedinica i jedinica lokalne samouprave u Srbiji.....	158
c) Grad kao teritorijalna jedinica (Beograd).....	159
III. ORGANIZACIJA UPRAVE U CRNOJ GORI	159
1. OPŠTI OSVRT.....	159
2. ORGANI UPRAVE I UPRAVNE ORGANIZACIJE U CRNOJ GORI.....	161
3. LOKALNA UPRAVA U CRNOJ GORI.....	163
a) Opština kao teritorijalna jedinica i jedinica lokalne samouprave u Crnoj Gori	163
b) Prestonica.....	163
IV. ORGANIZACIJA SAVEZNE UPRAVE.....	164
V. JAVNE SLUŽBE I JAVNA PREDUZEĆA (Nedržavna uprava)	166
1. OPŠTE NAPOMENE.....	166
2. JAVNE SLUŽBE	167
3. JAVNA PREDUZEĆA.....	170
VI. UPRAVA U REPUBLICI SRPSKOJ.....	172
1. UVODNE NAPOMENE.....	172

a) Ustavni okviri Bosne i Hercegovine i entiteta.....	172
b) Ustavne odredbe o podjeli nadležnosti.....	174
c) Izgradnja državne strukture Republike Srpske.....	175
d) Zaštita sloboda i prava građana zajemčena Ustavom Republike Srpske.....	177
2. POLOŽAJ UPRAVE U REPUBLICI SRPSKOJ.....	177
a) Opšti osvrt.....	177
b) Organizacija, zadaci i poslovi uprave.....	178
c) Organi uprave i republičke upravne organizacije.....	178
d) Unutrašnja organizacija i rukovođenje.....	179
3. REFORMA UPRAVE U REPUBLICI SRPSKOJ.....	180

DRUGI DEO

UPRAVNA DELATNOST

I. UVODNE NAPOMENE.....	185
1. UPRAVNA DELATNOST I ULOGA UPRAVE.....	185
2. VRSTE I OBLICI UPRAVNE DELATNOSTI.....	186
II. AKTI UPRAVE.....	187
1. POJAM I VRSTE AKATA UPRAVE.....	187
2. UPRAVNI PROPISI.....	189
3. UPRAVNI AKTI.....	190
a) Pojam i obeležja upravnog akta.....	190
b) Vrste upravnih akata.....	197
1) Pozitivni i negativni upravni akti.....	197
2) Konstitutivni i deklarativni upravni akti.....	199
3) Vezani i slobodni upravni akti.....	200
4) Jednostavni i zbirni upravni akti.....	202
5) Formalni i neformalni upravni akti.....	203
6) Upravni akti sa trajnim vremenskim dejstvom i upravni akti sa ograničenim vremenskim dejstvom.....	204
7) Upravni akti koji se donose po službenoj dužnosti i upravni akti koji se donose po zahtevu stranke.....	205
8) Rešenja i zaključci.....	205
9) Pogrešni upravni akti.....	206
(a) Neispravni i protivpravni upravni akti.....	207
(b) Nezakoniti i necelishodni upravni akti.....	208
(c) Rušljivi i ništavi upravni akti.....	209
(d) Uklanjanje pogrešnih upravnih akata.....	210
c) Pravno dejstvo upravnog akta.....	212
1) Zakonitost upravnog akta.....	212
2) Početak i prestanak pravnog dejstva upravnog akta.....	213
3) Pravnosnažnost upravnog akta.....	215
d) Dodaci upravnom aktu.....	218
e) Upravni akti i kompjuterska tehnologija.....	219
4. MATERIJALNI AKTI UPRAVE (UPRAVNE RADNJE).....	222
a) Dokumentovanje.....	222
b) Saopštavanje.....	224

c) Primanje izjava	225
d) Prinudne radnje	225
5. UPRAVNI UGOVORI.....	228
a) Pojam upravnog ugovora.....	228
b) Nastanak i razvoj upravnih ugovora.....	229
c) Upravni ugovori i jugoslovensko pravo.....	231
III. UPRAVNI POSTUPAK	233
A. OPŠTI UPRAVNI POSTUPAK.....	233
1. ISTORIJSKI OSVRT	233
2. JUGOSLOVENSKI ZAKONI O OPŠTEM UPRAVNOM POSTUPKU	237
3. POJAM UPRAVNOG POSTUPKA.....	239
4. VRSTE UPRAVNOG POSTUPKA.....	243
B. UPRAVNI POSTUPAK PREMA ZUP-u	244
1. OPŠTE NAPOMENE.....	244
2. OSNOVNA NAČELA OPŠTEG UPRAVNOG POSTUPKA	245
a) Važenje zakona	246
b) Neophodna odstupanja i značenje pojedinih izraza	246
c) Načela opšteg upravnog postupka	247
1) Načelo zakonitosti	247
2) Načelo zaštite prava građana i zaštite javnog interesa.....	248
3) Načelo efikasnosti.....	249
4) Načelo istine.....	249
5) Načelo saslušanja stranke.....	250
6) Načelo (slobodne) ocene dokaza.....	251
7) Načelo samostalnosti u rešavanju.....	252
8) Načelo dvostepenosti u rešavanju (pravo na žalbu).....	253
9) Načelo pravnosnažnosti.....	254
10) Načelo ekonomičnosti postupka.....	255
11) Načelo pruženja pomoći stranci	256
12) Upotreba jezika i pisma u postupku.....	256
3. NADLEŽNOST U UPRAVNOM POSTUPKU	257
a) Pojam i vrste nadležnosti.....	257
b) Određivanje stvarne nadležnosti po ZUP-u	262
c) Određivanje mesne nadležnosti po ZUP-u.....	263
d) Prostorno ograničenje nadležnosti.....	265
e) Službeno lice ovlašćeno za vođenje upravnog postupka i službeno lice ovlašćeno za rešavanje.....	265
f) Pravna pomoć	266
g) Izuzeće službenog lica	267
4. STRANKA U UPRAVNOM POSTUPKU I NJENO ZASTUPANJE.....	269
a) Učesnici u upravnom postupku	269
b) Stranka u upravnom postupku.....	270
c) Svojstva stranke	271
d) Zastupnici i punomoćnici stranke	273
1) Zakonski zastupnik stranke	273
2) Privremeni zastupnik stranke.....	274

3) Zajednički predstavnik više stranaka	274
4) Punomoćnik stranke	275
5) Stručni pomagač stranke	276
e) Stranke sa diplomatskim imunitetom.....	277
5. OPŠTENJE ORGANA SA STRANKOM I DRUGIM UČESNICIMA	277
a) Podnesci.....	277
b) Pozivanje	280
c) Zapisnik	282
d) Razgledanje i prepisivanje spisa i obaveštavanje o toku postupka.....	284
e) Dostavljanje.....	285
1) Način dostavljanja.....	286
2) Posredno dostavljanje.....	286
3) Obavezno lično dostavljanje	287
4) Posebni slučajevi dostavljanja	288
(a) Dostavljanje zakonskom zastupniku i punomoćniku.....	288
(b) Dostavljanje punomoćniku za primanje pismena.....	288
(c) Dostavljanje državnim organima, preduzećima i drugim pravnim licima	289
(d) Dostavljanje licima u inostranstvu, licima sa diplomatskim imunitetom, licima u vojnim jedinicama i ustanovama i licima na izdržavanju kazne zatvora.....	290
(e) Dostavljanje javnim saopštenjem	290
5) Odbijanje prijema	291
6) Promena prebivališta, boravišta ili sedišta.....	291
7) Dostavnica	292
8) Greške u dostavljanju	292
6. ROKOVI I POVRAĆAJ U PREDAJNJE STANJE	292
a) Rokovi.....	292
b) Povraćaj u predašnje stanje.....	295
7. ODRŽAVANJE REDA U TOKU POSTUPKA	296
8. TROŠKOVI UPRAVNOG POSTUPKA	297
a) Troškovi organa i stranaka	298
b) Oslobođenje od plaćanja troškova	300
C. PRVOSTEPENI UPRAVNI POSTUPAK.....	300
1. FAZE UPRAVNOG POSTUPKA.....	300
2. POKRETANJE POSTUPKA.....	301
a) Oficijelna i stranačka maksima.....	301
b) Spajanje više stvari u jedan postupak.....	302
c) Izmena zahteva.....	303
d) Odustanak od zahteva.....	304
e) Poravnanje.....	304
3. ISPITNI POSTUPAK	305
a) Opšte karakteristike	305
b) Skraćeni (ispitni) postupak	307
c) Poseban ispitni postupak.....	308
4. PRETHODNO PITANJE U UPRAVNOM POSTUPKU.....	309
5. USMENA RASPRAVA.....	311
6. DOKAZNI POSTUPAK	314
a) Dokazivanje i dokazna sredstva.....	314

b) Isprave	315
1) Javne i privatne isprave	315
2) Uverenja	318
c) Svedoci	320
d) Izjava stranke	322
e) Veštaci	323
f) Uviđaj	325
g) Obezbeđenje dokaza.....	326
7. REŠENJE.....	327
a) Organ koji donosi rešenje	327
b) Oblik i sastavni delovi rešenja	328
c) Delimično, dopunsko i privremeno rešenje	331
d) Rok za izdavanje rešenja.....	332
e) Ispravljnje grešaka u rešenju.....	333
8. ZAKLJUČAK	333
D. DRUGOSTEPENI UPRAVNI POSTUPAK.....	334
1. PRAVO NA ŽALBU	334
2. NADLEŽNOST ORGANA ZA REŠAVANJE PO ŽALBI.....	337
3. ROK ZA ŽALBU	338
4. SADRŽAJ I PREDAVANJE ŽALBE.....	339
5. POSTUPAK PO ŽALBI	340
a) Rad prvostepenog organa po žalbi.....	340
b) Rešavanje drugostepenog organa po žalbi	341
1) Prethodni postupak po žalbi	342
2) Redovni postupak po žalbi.....	342
c) Žalba kada prvostepeno rešenje nije doneto	344
6. ROK ZA DONOŠENJE REŠENJA PO ŽALBI I DOSTAVLJANJE DRUGOSTEPENOG REŠENJA.....	345
E. PONAVLJANJE UPRAVNOG POSTUPKA.....	345
1. OPŠTE KARAKTERISTIKE	345
2. RAZLOZI ZA PONAVLJANJE UPRAVNOG POSTUPKA.....	346
3. PREDLOG ZA PONAVLJANJE POSTUPKA I ROKOVI	347
4. ODLUČIVANJE U VEZI SA PONAVLJANJEM POSTUPKA	349
a) Rešavanje o ponovljanju postupka (iudicium rescindens)	349
b) Odlučivanje u ponovljenom postupku (iudicium rescissorium).....	350
F. NAROČITI SLUČAJEVI PONIŠTAVANJA, UKIDANJA I MENJANJA REŠENJA (VANREDNA PRAVNA SREDSTVA)	350
1. MENJANJE I PONIŠTAVANJE REŠENJA U VEZI SA UPRAVNIM SPOROM.....	351
2. ZAHTEV ZA ZAŠTITU ZAKONITOSTI U UPRAVNOM POSTUPKU	352
3. PONIŠTAVANJE I UKIDANJE REŠENJA PO OSNOVU SLUŽBENOG NADZORA	354
4. UKIDANJE I MENJANJE PRAVNASNAŽNOG REŠENJA UZ PRISTANAK ILI PO ZAHTEVU STRANKE	356
5. VANREDNO UKIDANJE REŠENJA	357
6. OGLAŠAVANJE REŠENJA NIŠTAVIM	359

G. IZVRŠNJE REŠENJA (ADMINISTRATIVNO IZVRŠENJE)	361
1. OPŠTE KARAKTERISTIKE IZVRŠNOG POSTUPKA	361
2. IZVRŠNOST	362
a) Izvršnost rešenja.....	362
b) Izvršnost zaljučka.....	363
3. SPROVOĐENJE IZVRŠENJA.....	363
a) Opšti uslovi.....	363
b) Administrativno i sudsko izvršenje.....	363
c) Nadležnost za sprovođenje administrativnog izvršenja.....	364
d) Zaključak o dozvoli izvršenja i potvrda izvršenosti.....	364
e) Posebna žalba.....	365
f) Obustavljanje i odlaganje izvršenja	365
g) Izvršenje novčanih kazni u upravnom postupku	366
h) Sprovođenje sudskog izvršenja	366
4. IZVRŠENJE NENOVČANIH OBAVEZA (ADMINISTRATIVNO IZVRŠENJE)	366
a) Izvršenje preko drugih lica	366
b) Izvršenje putem prinude	367
1) Prinudno novčano sredstvo (globa)	367
2) Neposredna prinuda	367
c) Poništavanje ili ukidanje rešenja na osnovu kojeg je sprovedeno prinudno izvršenje	367
5. IZVRŠENJE RADI OBEZBEĐENJA	368
6. PRIVREMENI ZAKLJUČAK O OBEZBEĐENJU	368
H. SPROVOĐENJE ZUP-a	369
 IV. UPRAVNI NADZOR	370
1. POJAM I OBELEŽJA UPRAVNOG NADZORA.....	370
2. VRSTE UPRAVNOG NADZORA	372
a) Nadzor nad zakonitošću rada	372
b) Nadzor nad zakonitošću akata.....	372
c) Inspekcijski nadzor	373
1) Opšte napomene	373
2) Inspektor	374
3) Inspekcijski postupak	375
4) Poveravanje inspekcijskih poslova.....	376
5) Upravna inspekcija	377
 V. POSEBNE UPRAVNE SITUACIJE	378
1. OPŠTE NAPOMENE.....	378
2. OPŠTE I POSEBNE UPRAVNE SITUACIJE	379
 VI. ODGOVORNOST UPRAVE	380
1. UPRAVNA DELATNOST I ODGOVORNOST UPRAVE	380
a) Pojam i obeležja odgovornosti.....	380
b) Vrste pravne odgovornosti uprave	386
c) Sistemi odgovornosti uprave	389
d) Pravna priroda (osnov) odgovornosti uprave	392

2. ODGOVORNOST ZA ŠTETU PRIČINJENU RADOM UPRAVE.....	395
3. "ĆUTANJE" UPRAVE.....	398
a) Pojam i vrste "ćutanja uprave".....	398
b) Upravni postupak i "ćutanje uprave".....	400
c) Upravni spor i "ćutanje uprave".....	404
d) Modeli pravne regulacije "ćutanja uprave".....	407

TREĆI DEO KONTROLA UPRAVE

I. POJAM I VRSTE KONTROLE UPRAVE.....	415
II. POLITIČKA KONTROLA UPRAVE.....	416
III. PRAVNA KONTROLA UPRAVE.....	417
A. UPRAVNA KONTROLA UPRAVE.....	418
1. POJAM I VRSTE UPRAVNE KONTROLE UPRAVE.....	418
2. UNUTRAŠNJA ADMINISTRATIVNA KONTROLA.....	420
a) Opšte napomene.....	420
b) Instanciona kontrola.....	421
c) Službeni nadzor.....	423
3. SPOLJNA ADMINISTRATIVNA KONTROLA.....	425
B. SUDSKA KONTROLA UPRAVE.....	427
1. UPRAVNI SPOR.....	430
a) Nastanak i razvoj upravnog spora.....	430
1) Istorijski osvrt.....	430
2) Razvoj upravnog sudstva u svetu.....	432
3) Nastanak i razvoj upravnog spora u Srbiji i Jugoslaviji.....	435
4) Upravno sudstvo u svetu danas.....	438
b) Pojam i vrste upravnog spora.....	440
1) Pojam upravnog spora.....	440
2) Vrste upravnih sporova.....	441
(a) Objektivni i subjektivni upravni spor.....	442
(b) Spor za poništaj upravnog akta i spor pune jurisdikcije.....	442
(c) Opšti i posebni upravni sporovi.....	445
c) Sistemi određivanja predmeta upravnog spora.....	446
d) Upravni spor prema Zakonu o upravnim sporovima.....	447
1) Cilj upravnog spora.....	447
2) Pravo pokretanja upravnog spora.....	448
3) Nadležnost za vođenje upravnih sporova.....	449
4) Predmet upravnog spora.....	450
(a) Upravni akt kao predmet upravnog spora.....	450
(b) Predmet upravnog spora u slučaju "ćutanja uprave".....	451
(c) Negativna enumeracija.....	453
5) Razlozi za vođenje upravnog spora.....	454
6) Tužilac i tuženi (stranke u upravnom sporu).....	454

7) Tužba u upravnom sporu	456
(a) Dejstvo tužbe	456
(b) Rok i predaja tužbe	457
(c) Sadržaj tužbe (tužbeni zahtev)	458
(d) Postupak po tužbi	460
(1) Prethodni postupak po tužbi	460
(2) Redovni postupak po tužbi	464
8) Spor pune jurisdikicije	466
9) Presuda i rešenje u upravnom sporu	466
10) Pravna sredstva u upravnom sporu	467
(a) Žalba	468
(b) Zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke	468
(c) Zahtev za zaštitu zakonitosti	470
(d) Ponavljanje postupka u upravnom sporu	472
11) Obaveznost i izvršenje presuda u upravnom sporu	473
12) Dopunska pravila postupka u upravnom sporu	477
13) Troškovi i takse u upravnom sporu	477
2. UPRAVNO-RAČUNSKI SPOR	478
a) Opšte napomene	478
b) Upravno-računski spor (u svojinskoj transformaciji)	478
3. USTAVNA ŽALBA	479
a) Opšte napomene	479
b) Ustavna žalba zbog povrede sloboda i prava čoveka i građanina utvrđenih Ustavom SRJ pojedinačnim aktom ili radnjom	480
c) Žalba zbog povrede prava u toku izbora saveznih organa	482
IV. POSEBNI OBLICI KONTROLE UPRAVE	483
1. TUŽILAŠTVO I KONTROLA UPRAVE	484
2. OMBUDSMAN	486
a) Ideja ljudskih prava	486
b) Ombudsman - zaštitnik prava građana	489
ODABRANA STRUČNA LITERATURA	493
APPENDIX: Contents summery in English	505